

INFORMACIJA O STATUSU REALIZACIJE PROJEKATA "IMPLEMENTACIJA CENTRALIZOVANOG OBRAČUNA ZARADA"

Zbog svog uticaja na javnu potrošnju jednu od ključnih uloga u reformi javne uprave ima upravljanje ukupnim fondom zarada zaposlenih u javnom sektoru. Stoga je kroz Instrumente pretpripravne pomoći (IPA II) 2014-2020. u sklopu politike podrške upravljanja javnim finansijama (PFM), zaključen ugovor o uslugama: "Implementacija sistema za centralizovani obračun zarada" sa predviđenim budžetom od 600.000€ i trajanjem od tri godine.

Projekat je otpočeo 2019. godine kako bi se omogućila centralizacija i efikasniji proces obračuna zarada, sa većim stepenom kontrole i izveštavanja kao i efikasnije upravljanje potrošnjom za zarade u javnom sektoru. Dakle, cilj projekta je izgradnja i implementacija softverskog rješenja za centralizovani obračun zarada, uključujući i nabavku potrebne hardverske opreme. Projekat podrazumijeva jedinstveno softversko rješenje za obračun zarada svih zaposlenih u javnom sektoru, za razliku od dosadašnjeg modela po kojem Ministarstvo finansija i socijalnog staranja vrši obračun za ograničen broj korisnika dok samostalni obračun zarada vrše sektori koji i zapošljavaju najveći broj zaposlenih kao što je slučaj sa: Ministarstvom unutrašnjih poslova i Uprave policije, Ministarstvom odbrane uključujući Vojsku Crne Gore, Fond za zdravstveno osiguranje (uključujući javne zdravstvene ustanove), ustanove osnovnog, srednjeg i visokog obrazovanja i sl.

Nakon instalacije, sistem će centralizovati obračun zarada za sve potrošačke jedinice budžeta, uz omogućavanje interoperabilnosti sa podacima u Centralnoj kadrovskoj evidenciji Uprave za kadrove, koja trenutno prema pozitivnim zakonskim rješenjima, sadrži podatke za manje od 1/3 ukupnog broja zaposlenih koji se finansiraju iz budžeta. Novi integrисани informacioni sistem za obračun zarada će poboljšati procese u svim navedenim oblastima i obuhvatiće sve potrošačke jedinice, tj. korisnike budžeta na državnom nivou. Opšti cilj projekta je doprinos fiskalnoj održivosti i unaprjeđenje upravljanja javnim finansijama u skladu sa zahtjevima EU.

Sistem će omogućiti znatno veći stepen kontrole, smanjiti stepen mogućih grešaka i automatizovati brojne procese koji se trenutno obavljaju manuelno. Na taj način će omogućiti efikasniju kontrolu i pregled budžetskih sredstava namijenjenih za zarade zaposlenih u javnom sektoru kao i kvalitetnije i brže izveštavanje o obračunatim zaradama.

INTEROPERABILNOST SISTEMA ZA CENTRALIZOVANI OBRAČUN ZARADA

U sklopu aktivnosti na projektu definisana su i tri cilja u pogledu interoperabilnosti sistema za centralizovani obračun zarada:

Interoperabilnost sa podacima evidentiranim u sistemu Uprave za kadrove, Prvi cilj koji se tiče povezivanja sa sistemom KIS-a je realizovan razvojem interfejsa kojim se omogućava pristup aplikaciji, tj. bazi podataka sistema KIS. Interfejs je razvijen na način da omogućava preuzimanje značajnog seta podataka iz evidencije KIS-a uz mogući prostor za dodatno usklajivanje šifrarnika. Neophodno je naglasiti da sistem Uprave za kadrove, prema postojećim zakonskim rješenjima ima obuhvat podataka za znatno manji broj zaposlenih u odnosu na sistem centralizovanog obračuna zarada te kao takav ne može biti tretiran kao preduslov za upotrebu sistema za obračun i isplatu samih zarada.

Interoperabilnost sa Planerom budžeta (web aplikacija za planiranje budžeta) je razvijena i nalazi se u fazi dodatnog testiranja i prilagodavanja operativnoj upotrebii;

Interoperabilnost sa SAP sistemom Usljed specifičnosti i složenosti ove aktivnosti te potrebe da se obave izmjene u sklopu same aplikacije SAP-a, neophodno je do kraja sprovesti postupak odabira izvođača poslova putem raspisivanja tendera. Ova procedura je u toku a predstavlja dalji preduslov za realizaciju aktivnosti na ovom polju.

KARAKTERISTIKE APLIKACIJE:

Aplikacija je napravljena u formi MVC web aplikacije i koristi Majkrosoftove tehnologije, tj. one koje se oslanjaju na .NET okvir za razvoj aplikacija i Majkrosoftov SQL server za bazu podataka, a Windows Server kao operativni sistem i za aplikaciju i za bazu podataka. Za aspekt sistema koji se tiče izvještavanja koristi se SAP Crystal Reports, a za kreiranje korisničkog interfejsa upotrijebljen je Kendo korisnički interfejs i web biblioteke.

Tokom razvoja sistema napravljene su dvije verzije priručnika, priručnik za krajnje korisnike sistema i priručnik usmjereni ka ključnim korisnicima u Ministarstvu finansija i socijalnog staranja.

POSTUPAK OBUKE KRAJNJIH KORISNIKA:

Od maja 2021. godine sprovedene su intenzivne obuke sa krajnjim korisnicima iz potrošačkih jedinica čiji obračun zarada trenutno vrši Ministarstvo finansija i socijalnog staranja.

Nakon toga, pristupilo se testnoj upotrebi sistema (oko 10000 zaposlenih) u cilju upoređivanja, kontrole i testiranja aplikacija, nakon čega se planira potpuni prelazak i operativna upotreba novog softverskog rješenja.

PRODUŽENJE TRAJANJA REALIZACIJE PROJEKTA:

Prvobitno predviđeni period implementacije projekta bio je 36 mjeseci od čega 18 mjeseci za implementaciju a 18 za održavanje budućeg sistema što je značilo da je originalni rok za završetak trajanja ugovora bio 9. decembar 2021 godine. Tokom perioda implementacije ugovora pojavili su se sljedeći izazovi:

- 1) Objektivne okolnosti nastale kao posljedica mjera za sprečavanje širenja korona virusa uslijed kojih se prvobitno planirane obuke nijesu mogle organizovati ranije;
- 2) Kompleksnosti postupka obuke i prelazak na potpuno različit sistem rada za krajnje korisnike kao i kompleksnog i vremenski zahtjevnog postupka prilagođavanja aplikacije svim specifičnostima pojedinačnih institucija koje se uključuju u novi sistem kao preduslova za početak operativne upotrebe;
- 3) Osjetljivosti materije obračuna i isplate zarada, te potrebe da se postigne apsolutna sigurnost, pouzdanost i tačnost sistema prije početka neposredne operativne upotrebe.

Usljed navedenih razloga, ukazala se nužnost za produženjem trajanja ugovora za dodatnih godinu dana kako bi se svi predviđeni sektori i pripadajuće potrošačke jedinice uključile u sistem. Iz ovog razloga, period trajanja ugovora je produžen za dodatnih godinu dana.

AKTIVNOSTI PLANIRANE ZA 2022. GODINU

U cilju uspješne realizacije postavljenih zadataka za 2022. godinu neophodno je obezbijediti proaktivno učešće predstavnika svih sektora kako bi se obezbijedila efikasna migracija podataka i obuka za krajnje korisnike. Iz ovih razloga neophodno je delegirati zaduženja predstavnicima svakog sektora/potrošačke jedinice u cilju unošenja svih neophodnih podataka za zaposlene u novi sistem kao preduslova za organizovanje obuka i uspješnu tranziciju na novorazvijeni sistem centralizovanog obračuna zarada.

Sektori koji su do sada samostalno obavljali postupak obračuna zarada predviđeni su za uključivanje u novi Centralizovani sistem obračuna zarada tokom 2022. godine sljećim redosledom:

1. Sektor Zdravstva: Fond zdravstva, KBC, sve pojedinačne ustanove primarne zdravstvene zaštite i ostale ustanove zdravstva;
2. Sektor prosvjete: Vrtići, ustanove osnovnog, srednjeg i visokog obrazovanja i ostale ustanove koje pripadaju sektoru prosvjete;
3. Ministarstvo unutrašnjih poslova, Uprava policije, Uprava za izvršenje krivičnih sankcija;
4. Ministarstvo odbrane i Vojska CG;
5. Zavod za zapošljavanje, Fond rada, Fond penzijskog i invalidskog osiguranja.

Sve navedene sektore/potrošačke jedinice je potrebno uključiti u sistem centralizovanog zarada do decembra 2022. godine kada ističe period produženog trajanja projekta.

U procesu uključenja svih navedenih sektora neophodna je proaktivna uloga predstavnika ovih sektora, u smislu:

- 1) obezbjeđivanja migracije podataka za sve zaposlene u novi sistem centralizovanog obračuna zarada;

2) pripremu i asistenciju u procesu obuka krajnjih korisnika i obezbjeđivanje neometanog toka procesa prelaska na novi sistem obračuna zarada.

RIZICI:

Planirani set aktivnosti koji se tiče sprovođenja obuke ključnim korisnicima, budućim administratorima, kao i krajnjim korisnicima sistema u pojedinačnim potrošačkim jedinicama koje su planirane za naredni period, uslijed opasnosti koji nosi širenje aktuelne pandemije korona virusa, predstavlja rizik za uspješno obavljanje procesa obuke i treninga. U ovom momentu ne može se predvidjeti trajanje restriktivnih mjera u pogledu okupljanja većeg broja polaznika obuke u istoj prostoriji i negativan efekat ove činjenice na organizovanje obuka, te zaključujemo da ova objektivna okolnost može uticati na usporavanje dalje dinamike ispunjenja predviđenih aktivnosti na projektu.

PODRŠKA I ODRŽAVANJE:

Nakon isteka planiranog trajanja projekta u decembru 2022. godine, potrebno je obezbijediti dalju kontinuirana podršku i održavanje Sistema sa mogućnošću nadogradnje.